

Briuselis, 2020 09 22
COM(2020) 571 final

2020/0262 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos,
susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe**

{SEC(2020) 302 final} - {SWD(2020) 183 final} - {SWD(2020) 184 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Vėžys, nepriklausomai nuo to, ar jis susijęs su darbu, ar ne, po širdies ir kraujagyslių ligų yra antra pagal dažnumą mirties priežastis ES šalyse ir sudaro apie ketvirtadalį visų mirties atvejų¹. Pripažįstama, kad jis yra viena iš pagrindinių pirmalaikių mirčių Europos Sąjungoje priežasčių. Jis daro poveikį ne tik asmens sveikatai, šeimos gyvenimui, bet ir nacionalinėms sveikatos ir socialinėms sistemoms, valstybės biudžetui ir ekonomikos našumui bei augimui.

Todėl kovos su vėžiu stiprinimas yra vienas iš svarbiausių ES prioritetų. Šiuo tikslu, kaip savo politinėse gairėse² paskelbė Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen, Komisija iki 2020 m. pabaigos pristatys Europos planą, pagal kurį bus siekiama mažinti šios ligos keliamas kančias ir remti valstybių narių pastangas gerinti vėžio kontrolę ir gydymą, kad būtų užtikrintos vienodesnės galimybės gauti gydymą visoje ES.

Vėžys taip pat yra pagrindinė su darbu susijusių mirčių ES priežastis³: šiuo metu 52 proc. su darbu susijusių mirčių per metus priežastis yra profesinis vėžys, palyginti su 24 proc. mirčių, kurių priežastis – kraujotakos ligos, 22 proc., kurių priežastis – kitos ligos, ir 2 proc., kurių priežastis – traumos. Kova su vėžiu įgyvendinant šią ir kitas iniciatyvas taip pat bus neatsiejama Europos kovos su vėžiu plano dalis. Šiuo pasiūlymu konkrečiai siekiama gerinti darbuotojų sveikatos apsaugą ir saugą mažinant trijų kancerogeninių medžiagų arba medžiagų grupių (toliau – medžiagos) profesinį poveikį, suteikti daugiau aiškumo darbuotojams, darbdaviams ir vykdymo užtikrinimo institucijoms ir prisidėti sudarant vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams.

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į precedento neturinčią ES ir pasaulinę krizę. COVID-19 pandemija turi rimtų padarinių sveikatos priežiūros, ekonomikos ir socialinėje srityse, ir su tuo susijusias problemas reikės spręsti. Pandemija taip pat atskleidžia, kaip svarbu yra užtikrinti sveikatą ir saugą darbo vietose, ypač tose, kurios užima priešakinę liniją reaguojant į krizę. Tai dar viena paskata padvigubinti pastangas siekiant apsaugoti darbuotojus ir visuomenę nuo bet kokios galimos profesinės rizikos ir taip daryti teigiamą poveikį užimtumui ir ekonomikai.

Siekiant po krizės ir atsigauvant ES ekonomikai kurti stiprią socialinę Europą, reikia nuolat stengtis užtikrinti saugesnes ir sveikesnes darbo vietas visiems. Be to, kaip nurodyta komunikate „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“⁴, darbuotojų apsaugos priemonės turi neatsilikti nuo įvairių socialinių, ekonominių ir technologinių pokyčių, bet kartu jomis turi būti užtikrinama nuolatinė apsauga nuo įprastos rizikos.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cancer_statistics#Deaths_from_cancer

² „Daugiau siekianti Europa. Mano Europos darbotvarkė“, paskelbta adresu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_lt.pdf

³ EU-OSHA (2017 m.), „Dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų patiriamų išlaidų tarptautinis palyginimas“, paskelbta adresu <https://osha.europa.eu/lt/publications/international-comparison-cost-work-related-accidents-and-illnesses/view>.

⁴ Komisijos komunikatas „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020) 14 final), paskelbtas adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0014>.

Siekdama išlaikyti aukštus Europos DSS standartus, Komisija savo komunikate jau įsipareigojo peržiūrėti darbuotojų sveikatos ir saugos (DSS) strategiją, kad, be kita ko, išspręstų pavojingųjų medžiagų poveikio klausimą. 2017 m. lapkričio 17 d. socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime deramo darbo vietų ir ekonomikos augimo klausimais Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrai paskelbtame Europos socialinių teisių ramstyje⁵ įtvirtinta darbuotojų teisė į sveiką, saugią ir gerai pritaikytą darbo aplinką, įskaitant apsaugą nuo kancerogenų. Komunikate „Saugesnės ir sveikesnės darbo vietos visiems“⁶ Komisija taip pat pabrėžia, kad Europos Sąjunga turi toliau investuoti į darbuotojų saugą ir sveikatą ir įsipareigoja aktyviau kovoti su profesiniu vėžiu teikdama pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. Tai, kad neseniai pratęstas 2019 m. lapkričio 28 d. Helsinkyje pasirašytos veiksmų gairių dėl kancerogenų⁷ sutarties galiojimas, taip pat įrodo, kad nemažai suinteresuotųjų subjektų ir toliau yra įsipareigoję gerinti darbuotojų apsaugą nuo kancerogeninių medžiagų poveikio.

Siekdama toliau prisidėti prie geresnės darbuotojų apsaugos, Komisija atnaujina Kancerogenų ir mutagenų direktyvą (toliau – Direktyva)⁸, kad neatsiliktų nuo naujų mokslo ir technikos pokyčių ir atsižvelgtų į suinteresuotųjų subjektų nuomones. Pagal Direktyvos 16 straipsnį Direktyvos III priede, remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, nustatomos visų kancerogenų ir mutagenų, kurių atveju įmanoma tai padaryti, profesinio poveikio (ekspozicijos) ribinės vertės (toliau – PPRV). Kaip nustatyta 17 straipsnio 1 dalyje, Direktyvos III priedas gali būti iš dalies keičiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, t. y. laikantis įprastos teisėkūros procedūros.

Per pastaruosius kelerius metus Komisija pasiūlė tris direktyvas, kuriomis iš dalies keičiama Direktyva. Šias tris direktyvas Europos Parlamentas ir Taryba priėmė 2017 m. gruodžio mėn.⁹, 2019 m. sausio mėn.¹⁰ ir 2019 m. birželio mėn.¹¹ Šios trys peržiūros, kurių metu buvo

⁵ Europos socialinių teisių ramstis, 2017 m. lapkričio mėn., paskelbta adresu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_lt.pdf.

⁶ Komisijos komunikatas „Saugesnės ir sveikesnės darbo vietos visiems. ES darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų ir politikos modernizavimas“, COM(2017) 12 final, paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0012>.

⁷ <https://roadmaponcarcinogens.eu/about/the-roadmap/>.

⁸ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32004L0037>.

⁹ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2398, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1571906530859&uri=CELEX:32017L2398>.

¹⁰ 2019 m. sausio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/130, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1571906467330&uri=CELEX:32019L0130>.

¹¹ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/983, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1571906381017&uri=CELEX:32019L0983>.

nagrinėjamos 26 medžiagos, tapo galimybe, be kita ko, peržiūrėti dvi esamas bei nustatyti 22 naujas PPRV ir pateikti pastabą „oda“¹² prie likusių dviejų medžiagų nenustatant jokių PPRV.

Siekdama pasiūlyti šį ketvirtąjį Direktyvos pakeitimą, Komisija, remdamasi SESV 154 straipsniu, 2017 m. liepos mėn.¹³ ir lapkričio mėn.¹⁴ surengė dviejų etapų Europos lygmens konsultacijas su socialiniais partneriais. Ir darbuotojų, ir darbdavių organizacijos patvirtino, kad siekiant užtikrinti darbuotojų apsaugą labai svarbu atkreipti dėmesį į tris toliau nurodytas medžiagas, ir ragino Komisiją tęsti tų prioritetinių kancerogenų PPRV nustatymo parengiamuosius darbus:

- akrilnitrilas,
- nikelio junginiai,
- benzenas.

Šį sąrašą trišalio Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamojo komiteto (ACSH) specialioje Cheminių medžiagų darbo grupėje (WPC), remiantis jai suteiktais įgaliojimais, pagal kuriuos Komisija prašo WPC aktyviai teikti rekomendacijas dėl naujų arba peržiūrėtų mokslinių vertinimų prioritetų, dar kartą patvirtino valstybių narių valdžios institucijos, darbdavių ir darbuotojų organizacijos.

Šiuo metu akrilnitrilo, nikelio junginio ar benzeno poveikį patiria daugiau kaip milijonas darbuotojų. Jei ES lygmeniu nebus imtasi jokių veiksmų, šiems darbuotojams ir toliau kils rizika susirgti vėžiu arba patirti kitų rimtų sveikatos problemų. Išsami informacija apie skirtingą šių trijų medžiagų naudojimą bei jų poveikį darbuotojams ir konkrečius sektorius, kuriuose darbuotojai patiria jų poveikį, pateikta prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime.

Direktyvoje nustatyta keletas bendrųjų būtiniausių reikalavimų panaikinti ar sumažinti visų kancerogenų ir mutagenų, kuriems ji taikoma, poveikį. Darbdaviai turi nustatyti ir įvertinti darbuotojams kylančią riziką, susijusią su konkrečių kancerogenų ir mutagenų profesiniu poveikiu, ir privalo užkirsti kelią poveikiui ten, kur esama tokios rizikos. Jei techniškai įmanoma, reikalaujama juos pakeisti nepavojingais ar ne tokiais pavojingais procesais arba cheminėmis medžiagomis. Jei pakeisti techniškai neįmanoma, cheminius kancerogenus būtina, kiek tai leidžia techninės galimybės, gaminti ir naudoti uždaroje sistemoje, siekiant užkirsti kelią jų poveikiui. Jei tai techniškai neįmanoma, poveikį darbuotojams būtina sumažinti iki techniškai įmanomo žemiausio lygio. Tai – Direktyvos 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta maksimalaus sumažinimo prievolė.

Be šių bendrųjų būtiniausių reikalavimų, Direktyvoje aiškiai nurodoma, kad kancerogenų ir mutagenų profesinio poveikio įkvepiant ribinių verčių nustatymas, kai tai techniškai

¹² Pastaba „oda“ reiškia, kad per odą gali patekti didelis medžiagos kiekis.

¹³ 2017 m. liepos 26 d. konsultacijų dokumentas. Pirmo etapo konsultacijos su socialiniais partneriais pagal SESV 154 straipsnį dėl Direktyvos 2004/37/EB peržiūros siekiant įtraukti privalomas papildomų kancerogenų ir mutagenų profesinio poveikio ribines vertes (C(2017) 5191 *final*).

¹⁴ 2017 m. lapkričio 10 d. konsultacijų dokumentas. Antro etapo konsultacijos su socialiniais partneriais pagal SESV 154 straipsnį dėl Direktyvos 2004/37/EB peržiūros siekiant įtraukti privalomas papildomų kancerogenų ir mutagenų profesinio poveikio ribines vertes (C(2017) 7466 *final*).

įmanoma, yra esminė darbuotojų apsaugos mechanizmo dalis¹⁵. Dar reikia šias vertes nustatyti toms cheminėms medžiagoms, kurios tokių verčių neturi, ir jas peržiūrėti, kai tik tai taps įmanoma atsižvelgiant į naujausius mokslo duomenis¹⁶. Konkrečių kancerogenų ir mutagenų PPRV nustatytos Direktyvos III priede.

Mažinant kancerogenų ir mutagenų poveikį darbo vietoje nustatant PPRV visoje ES veiksmingai prisidedama prie vėžinių susirgimų ir mirties atvejų bei kitų šių medžiagų sukeltų sunkių nevēžinių sveikatos problemų prevencijos. Taigi taip darbuotojų apsauga gerinama ilginant Europos darbuotojų darbingą amžių, gerinant jo kokybę ir produktyvumą ir užtikrinant būtiniausią apsaugos lygį visoje ES, prisidedama prie didesnio ES našumo ir konkurencingumo ir gerinamos vienodos sąlygos įmonėms.

Turima informacija, įskaitant mokslinius duomenis, patvirtinamas poreikis įtraukti į III priedą naujas arba peržiūrėtas trijų pirmiau minėtų kancerogeninių medžiagų PPRV. Ja taip pat patvirtinamas poreikis prie akrilnitrilo ir benzeno palikti arba įtraukti pastabą „oda“, o prie nikelio junginių – pastabą „odos“¹⁷ ir kvėpavimo¹⁸ organų jautrinimas“.

Tuo remiantis siūloma imtis konkrečių priemonių siekiant III priede nustatyti akrilnitrilo ir nikelio junginių PPRV ir peržiūrėti benzeno PPRV. Be šių PPRV taip pat siūloma į III priedą prie akrilnitrilo įtraukti pastabą „oda“, o prie nikelio junginių – pastabą „odos ir kvėpavimo organų jautrinimas“. Taip pat prie benzeno palikta esama pastaba „oda“.

Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Ši iniciatyva atitinka 2017 m. paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį¹⁹, visų pirma jo 10-ąjį principą, kuriuo įtvirtinama darbuotojų teisė į sveiką, saugią ir gerai pritaikytą darbo aplinką. Nustatant naujas arba peržiūrint ankstesnes PPRV prisidedama prie aukšto lygio darbuotojų sveikatos apsaugos ir saugos.

Ši iniciatyva taip pat atitinka komunikatą „Saugesnės ir sveikesnės darbo vietos visiems“²⁰, kuriame Komisija pabrėžia, kad Europos Sąjunga turi toliau investuoti į darbuotojų saugą ir sveikatą, ir įsipareigoja aktyviau kovoti su profesiniu vėžiu teikdama pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Europos kovos su vėžiu planas

Savo politinėse gairėse Europos Komisijai²¹ Pirmininkė U. von der Leyen pripažino, kad Europos Sąjunga kovoje su vėžiu gali nuveikti daug daugiau, ir įsipareigojo parengti Europos

¹⁵ Direktyvos 1 straipsnio 1 dalis ir 13 konstatuojamoji dalis.

¹⁶ Direktyvos 16 straipsnio 1 dalis ir 13 konstatuojamoji dalis.

¹⁷ Pastaba „odos jautrinimas“ reiškia, kad dėl medžiagos poveikio gali pasireikšti nepageidaujamų odos reakcijų.

¹⁸ Pastaba „kvėpavimo organų jautrinimas“ reiškia, kad dėl medžiagos poveikio įkvėpiant gali pasireikšti nepageidaujamų kvėpavimo takų reakcijų.

¹⁹ Žr. 5 išnašą.

²⁰ Komisijos komunikatas „Saugesnės ir sveikesnės darbo vietos visiems. ES darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų ir politikos modernizavimas“, COM(2017) 12 final, paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0012>.

²¹ Žr. 2 išnašą.

kovos su vėžiu planą. 2020 m. vasario 4 d. Komisija Europos Parlamente surengtos konferencijos „Europos kovos su vėžiu planas. Siekime daugiau“ proga pradėjo ES masto viešas konsultacijas dėl Europos kovos su vėžiu plano.

Europos kovos su vėžiu planas bus grindžiamas keturiais ramsčiais: prevencijos, ankstyvosios diagnostikos, gydymo ir tolesnės priežiūros. Šis pasiūlymas dera su prevencijos ramsčio tikslais, pvz., priemonėmis, kuriomis siekiama mažinti rizikos aplinkai veiksnius, tokius kaip tarša ir cheminių medžiagų poveikį, ir visų pirma mažinti kancerogenų poveikį darbo vietoje.

ES pagrindinių teisių chartija

Pasiūlymo tikslai taip pat atitinka ES pagrindinių teisių chartijos 2 straipsnį („Teisė į gyvybę“) ir 31 straipsnį („Tinkamos ir teisingos darbo sąlygos“).

REACH reglamentas

2007 m. įsigaliojusių REACH reglamentu²² buvo konsoliduotos ir išplėtos kelios ES cheminių medžiagų teisės aktų dalys, įskaitant susijusias su rizikos vertinimu ir rizikos valdymo priemonių priėmimu. Šiuo reglamentu, be kita ko, nustatomi du skirtingi ES reguliavimo metodai – apribojimai ir autorizacija. Apribojimais ES suteikiama galimybė nustatyti cheminės medžiagos – atskiros arba esančios mišinio ar gaminio sudėtyje – gamybos, pateikimo rinkai ir (arba) naudojimo sąlygas, o autorizacija siekiama užtikrinti, kad labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų (SVHC) keliama rizika būtų tinkamai kontroliuojama ir kartu būtų skatinama laipsniškai jas pakeisti tinkamomis ekonomiškai ir techniškai perspektyviomis alternatyvomis²³.

Šiame pasiūlyme svarstomoms cheminėms medžiagoms taikytinos autorizacijos ir (arba) apribojimo pagal REACH reglamentą nuostatos:

- apribojimas: benzeno ir jo mišinių pateikimas rinkai ir naudojimas su keliomis išimtimis, nikelio ir jo junginių pateikimas rinkai ir naudojimas juvelyriniuose dirbiniuose ir dirbiniuose, skirtuose liestis su oda, akrilnitrilo ir jo mišinių pateikimas rinkai arba tiekimas plačiajai visuomenei;
- autorizacija: nė vienai iš šių medžiagų nėra reikalinga autorizacija pagal REACH reglamentą.

Direktyva ir REACH reglamentas teisiškai papildo vienas kitą. DSS pagrindų direktyvoje 89/391/EEB²⁴ nustatyti pagrindiniai profesinės rizikos prevencijos ir apsaugos nuo jos principai, ir ji taikoma visiems veiklos sektoriams. Toje direktyvoje numatyta, kad ji taikoma nepažeidžiant esamų ar būsimų nacionalinių ir ES nuostatų, kuriomis geriau apsaugoma darbuotojų sveikata ir sauga darbo vietoje. Remiantis DSS pagrindų direktyvos 16 straipsniu priimtose keliose atskiros DSS sritys direktyvos (įskaitant Direktyvą). REACH reglamente teigiama, kad jis taikomas nepažeidžiant darbuotojų apsaugos teisės aktų, įskaitant Direktyvą.

²² 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH). Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907>.

²³ Komisijos komunikatas „Komisijos bendroji ataskaita dėl REACH reglamento įgyvendinimo ir tam tikrų elementų peržiūra. Išvados ir veiksmai“. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>.

²⁴ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

Atsižvelgiant į Direktyvos ir REACH reglamento tarpusavio papildomumą, siūlyti Direktyvoje nustatyti ribines vertes būtų logiška dėl šių priežasčių:

- Direktyva apima visus kancerogeno ar mutageno naudojimo darbe per visą jo gyvavimo ciklą atvejus, taip pat apima šių medžiagų, į aplinką išsiskiriančių dėl bet kokios darbinės veiklos, ir gaunamų to siekiant arba ne, jas pateikiant rinkai arba ne, poveikį darbuotojams.
- Pagal Direktyvą 2004/37/EB darbdavių atliekamas rizikos vertinimas yra susijęs su darbo vieta ir procesu, be to, jį atliekant reikėtų atsižvelgti į bendrą vykdant kasdienę darbinę veiklą darbuotojų patirtą poveikį dėl visų darbo aplinkoje esančių kancerogenų.
- Kancerogenų ir mutagenų PPRV nustatomos taikant patikimą procesą ir galiausiai perduodant patvirtinti vienam iš teisės aktų leidėjų remiantis turima informacija, taip pat moksliniais ir techniniais duomenimis ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais.
- PPRV yra svarbi Direktyvos ir platesnio DSS požiūrio į cheminių medžiagų rizikos valdymą dalis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Teisinis pagrindas

SESV 153 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba, „atsižvelgdami į kiekvienoje valstybėje narėje esamas sąlygas ir technines taisykles, gali šio straipsnio [SESV 153 straipsnio] 1 dalies a–i punktuose nurodytose srityse direktyvomis nustatyti būtiniausius laipsniško įgyvendinimo reikalavimus. Tokiose direktyvose vengiama nustatyti administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, galinčius varžyti mažųjų ir vidutinių įmonių kūrimą ir plėtojimą.“ SESV 153 straipsnio 1 dalies a punkte teigiama, kad Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiklą „visų pirma darbo aplinkos gerinimo siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga“ srityje.

Direktyva 2004/37/EB buvo priimta remiantis SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktu ir siekiant gerinti darbuotojų sveikatą ir saugą. 16 straipsnyje nustatyta kancerogenų ir mutagenų, kurių atveju įmanoma tai padaryti, ribinių verčių priėmimo tvarka laikantis SESV 153 straipsnio 2 dalyje nustatytos procedūros.

Šio pasiūlymo tikslas – stiprinti darbuotojų sveikatos apsaugą laikantis SESV 153 straipsnio 1 dalies a punkto, nustatant naujas arba peržiūrint ankstesnes ribines vertes ir Direktyvos III priede pateiktas pastabas. Todėl SESV 153 straipsnio 2 dalies b punktas yra tinkamas teisinis Komisijos pasiūlymo pagrindas.

Kaip nustatyta SESV 153 straipsnio 2 dalyje, visų pirma darbo aplinkos gerinimas, siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga, yra socialinės politikos aspektas, kai ES dalijasi kompetencija su Sąjungos valstybėmis narėmis.

Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Kadangi darbuotojų sveikatai ir saugai visoje ES kyla apskritai panašūs pavojai, akivaizdu, kad ES tenka aiški funkcija valstybėms narėms padėti šalinti tuos pavojus.

Remiantis per parengiamąjį darbą surinktais duomenimis, valstybės narės yra nustačiusios labai skirtingas su šiuo pasiūlymu susijusias kancerogenų ribines vertes²⁵. Kelios valstybės narės jau nustatė privalomas ribines vertes, kurios atitinka ACSH rekomenduojamas vertes arba yra mažesnės už jas. Iš to matyti, kad veiksmingi vienašaliai nacionaliniai veiksmai, susiję su tų cheminių medžiagų ribinių verčių nustatymu, yra galimi. Tačiau taip pat yra daug atvejų, kai valstybės narės yra nustačiusios ribines vertes, kuriomis darbuotojų sveikata apsaugoma prasčiau negu tai būtų nustačius šiuo pasiūlymu teikiamas vertes. Kai kuriais kitais atvejais valstybės narės nėra nustačiusios šių kancerogenų ribinių verčių. Be to, net kai nacionalinės ribinės vertės yra nustatytos, jos labai skiriasi, dėl to skiriasi ir apsaugos lygis.

Tokiomis sąlygomis vien tik valstybių narių atliekamais veiksmais neįmanoma užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų laikomasi būtiniausių visų ES darbuotojų sveikatos apsaugos nuo šių kancerogenų profesinio poveikio rizikos reikalavimų.

Apsaugos lygių skirtumas gali taip pat skatinti bendroves perkelti savo gamybos pajėgumus į tas valstybes nares, kuriose laikomasi mažesnių reikalavimų. Visais atvejais darbo reikalavimų skirtumai daro poveikį konkurencingumui, kadangi dėl jų veiklos vykdytojai patiria skirtingas išlaidas. Šį poveikį bendrajai rinkai galima sumažinti ES lygmeniu nustatant aiškius ir konkrečius būtiniausius darbuotojų apsaugos reikalavimus valstybėse narėse.

Vadinasi, ES lygmeniu vykdomi veiksmai, kuriais būtų siekiama šio pasiūlymo tikslų, yra būtini pagal ES sutarties 5 straipsnio 3 dalį. Direktyva gali būti iš dalies keičiama tik ES lygmeniu ir po dviejų pakopų konsultacijų su socialiniais partneriais (administracija ir darbuotojais), kaip nustatyta SESV 154 straipsnyje.

Proporcingumo principas

Šis pasiūlymas – pirmasis veiksmas siekiant nustatytų tikslų pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas.

Nustatant siūlomas ribines vertes, po aktyvių diskusijų su visais suinteresuotaisiais subjektais (darbuotojų organizacijų atstovais, darbdavių organizacijų atstovais ir vyriausybės atstovais) atsižvelgta į socialinio ir ekonominio tikslingumo veiksnius.

Vadovaujantis SESV 153 straipsnio 4 dalimi, šio pasiūlymo nuostatomis nėra vienai valstybei narei netrukdoma išsaugoti griežtesnių apsaugos priemonių arba patvirtinti naujų griežtesnių priemonių, suderinamų su Sutartimis, pavyzdžiui, nustatant žemesnes ribines vertes. SESV 153 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybė narė gali patikėti administracijai ir darbuotojams jų bendru prašymu įgyvendinti direktyvas, priimtas pagal SESV 153 straipsnio 2 dalį, taigi atsižvelgiama į galiojančią nacionalinę šios srities reguliavimo tvarką.

Vadinasi, atsižvelgiant į proporcingumo principą, kaip nustatyta ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje, šiuo pasiūlymu nesiekiama daugiau, negu būtina šiems tikslams pasiekti.

Priemonės pasirinkimas

SESV 153 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta, kad galima „direktyvomis nustatyti“ būtiniausius darbuotojų sveikatos apsaugos ir saugos srities reikalavimus.

²⁵ Žr. poveikio vertinimo 3 lentelę.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Europos Sąjungos darbuotojų saugos ir sveikatos direktyvų įgyvendinimo *ex post* vertinime²⁶ (toliau – REFIT vertinimas) pabrėžiama, kad prie kancerogenų ir mutagenų priskiriamos cheminės medžiagos ir toliau gaminamos visoje ES. Jų poveikį patiria ir gamybos sektoriaus darbuotojai bei tolesni naudotojai. Iš pagrindinių šio vertinimo išvadų matyti, kad Direktyva laikoma labai svarbia. Atsižvelgiant į įvairių suinteresuotųjų subjektų grupių vykstant vertinimo procesui ir nacionalinėse įgyvendinimo ataskaitose išreikštą susirūpinimą, reikėtų apsvaistyti poreikį patvirtinti didesnio skaičiaus medžiagų ribines vertes. Iš dalies pakeitus Direktyvą nustatant arba peržiūrint ankstesnes trijų medžiagų PPRV, ateityje turėtų būti užtikrintas geresnis cheminių medžiagų rizikos valdymas ir pagerinta darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga.

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Dviejų etapų konsultacijos su Europos socialiniais partneriais pagal SESV 154 straipsnį

2017 m.²⁷ Komisija surengė dviejų etapų ES lygmens konsultacijas su socialiniais partneriais pagal SESV 154 straipsnio 2 dalį. 2017 m. rugsėjo 30 d. baigėsi pirmasis konsultacijų su socialiniais partneriais etapas, kuriame šios iniciatyvos tikslais nustatytos trys cheminės medžiagos. 2017 m. gruodžio 22 d. baigėsi antrasis konsultacijų etapas, kuriame patvirtinta, kad šioje iniciatyvoje turi būti nagrinėjamos šios trys medžiagos.

Šios konsultacijos taip pat tapo galimybe sužinoti socialinių partnerių nuomones apie galimą ES veiksmų, susijusių su privalomų PPRV nustatymu ir (arba) peržiūra Direktyvos III priede, kryptį ir turinį, taip pat apie būsimas Direktyvos peržiūras.

Pirmojo konsultacijų etapo rezultatais patvirtinta, kad reikia imtis ES lygmens veiksmų ir nustatyti geresnius standartus visoje ES bei reaguoti į situacijas, susijusias su medžiagų profesiniu poveikiu darbuotojams.

Visos trys į konsultacijų klausimus atsakiusios darbuotojų organizacijos²⁸ pripažino esamų teisės aktų svarbą ir tolesnių veiksmų poreikį. Iš esmės jos pritarė klausimams, aprašytiems konsultacijų dokumente, patvirtino, kad laiko svarbia darbuotojų apsaugą nuo rizikos sveikatai, susijusios su kancerogenų ir mutagenų poveikiu, ir pabrėžė poreikį nuolat įtraukti naujas arba peržiūrėtas PPRV į III priedą.

²⁶ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos Sąjungos darbuotojų saugos ir sveikatos direktyvų įgyvendinimo *ex post* vertinimas“ (REFIT vertinimas). Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/?uri=CELEX%3A52017SC0010>.

²⁷ Šios dviejų etapų konsultacijos apima trečią ir ketvirtą (dabartinę iniciatyvą) Kancerogenų ir mutagenų direktyvos peržiūras – taip siekiama sutaupyti laiko ir greičiau jas atlikti. Todėl laikotarpis tarp konsultacijų ir šios iniciatyvos yra ilgesnis nei įprasta.

²⁸ Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos nepriklausomų profesinių sąjungų konfederacija (CESI) ir Europos statybininkų ir medienos apdirbėjų federacija (EFBWW).

Ketrios į konsultacijų klausimus atsakiusios darbdavių organizacijos²⁹ pritarė tikslui veiksmingai apsaugoti darbuotojus nuo profesinio vėžio, be kita ko, nustatant ES lygmens PPRV. Dėl konsultacijoms skirtame dokumente nustatytų klausimų darbdaviai iš esmės pritarė tolesnėms Direktyvos peržiūroms tam tikromis sąlygomis. Jų nuomone, privalomos PPRV turi būti nustatytos tik prioritetinėms medžiagoms. Nustatant PPRV turėtų būti remiamasi patikimais moksliniais duomenimis, techniniu ir ekonominiu tikslingumu, socialinio ir ekonominio poveikio vertinimu ir trišalio Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamojo komiteto nuomone.

Antrasis konsultacijų su socialiniais partneriais etapas baigėsi 2017 m. gruodžio 22 d. Šio antrojo etapo konsultacijoms skirtame dokumente buvo svarstomi įvairūs galimi ES veiksmai siekiant gerinti darbuotojų apsaugą nuo kancerogenų ar mutagenų.

Trys antrame konsultacijų etape atsakymus pateikusios darbuotojų organizacijos³⁰ pripažino tolesnio esamos teisinės sistemos gerinimo svarbą įgyvendinant Komisijos pasiūlytus veiksmus ir ne tik juos, kad būtų nuolatos sprendžiama rizikos, kurią kelia kancerogenų ir mutagenų profesinis poveikis, problema. Jos pakartojo, kad reikia pasiekti tikslą iki 2020 m. nustatyti 50 kancerogenų ir mutagenų PPRV.

Ketrios antrame konsultacijų etape atsakymus pateikusios darbdavių organizacijos³¹ patvirtino pritariančios veiksmams, kuriais siekiama veiksmingai apsaugoti darbuotojus nuo profesinio vėžio, be kita ko, nustatant ES lygmeniu privalomas PPRV, bet pabrėžė poreikį užtikrinti, kad šios vertės būtų proporcingos ir kad jas būtų įmanoma užtikrinti techniškai. Darbdaviai manė, kad Komisijos taikomi prioritetinių medžiagų nustatymo kriterijai yra svarbūs, tačiau pateikė konkretų pasiūlymą taip pat įtraukti techninio ir ekonominio tikslingumo kriterijus.

Šiomis konsultacijomis su socialiniais partneriais nustatyta, kad ketvirtą kartą iš dalies keičiant Direktyvą būtų tikslinga įtraukti naujas arba peržiūrėtas trijų kancerogenų PPRV.

Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamojo komiteto konsultacija

Reguliariai konsultuojamasi su ACSH, kurį sudaro po tris tikruosius narius iš kiekvienos valstybės narės, atstovaujančius nacionalinėms vyriausybėms, darbuotojų ir darbdavių organizacijoms. ACSH, atsižvelgdamas į Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) Rizikos vertinimo komiteto (RAC) nuomonę, taip pat socialinius, ekonominius ir tikslingumo veiksnius, teikia nuomones, kuriomis remiamasi rengiant Komisijos pasiūlymą.

Atliekant šią ketvirtąją Direktyvos peržiūrą, ACSH priėmė nuomones dėl akrilnitrilo³², nikelio junginių³³ ir benzeno³⁴. ACSH siūlomas galimas metodas – nustatyti vieną ar kelias

²⁹ BUSINESSEUROPE, Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacija (UEAPME), Europos chemijos pramonės darbdavių grupė (ECEG) ir Metalų, inžinerijos ir technologijų pramonės Europos darbdavių taryba (CEEMET).

³⁰ Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacija (EPSU), Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) ir Europos statybininkų ir medienos apdirbėjų federacija (EFBWW).

³¹ BUSINESSEUROPE, Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacija (UEAPME), Europos chemijos pramonės darbdavių grupė (ECEG) ir Metalų, inžinerijos ir technologijų pramonės Europos darbdavių taryba (CEEMET).

³² Paskelbta adresu https://circabc.europa.eu/sd/a/df365d23-26f3-4266-8a55-4b60f631506e/Doc.1050-19-EN%20ACSH%20WPC_CMD_Opinion_acrylonitrile%20Adopted%2004062019.pdf.

privalomas šių cheminių medžiagų PPRV ir prie jų visų pateikti papildomas pastabas. Nors pagal Kancerogenų ir mutagenų direktyvą biologinės ribinės vertės (BRV) nesiūlomos, ACSH sutiko, kad, kaip pasiūlė RAC, būtų naudinga vykdyti benzeno biologinę stebėseną ir nustatyti akrilnitrilo BRV.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Atlikdama Direktyvos peržiūrą arba pagal Direktyvą nustatydama naujas ribines vertes, Komisija laikosi konkrečios tvarkos, be kita ko, kreipiasi dėl mokslinių rekomendacijų ir konsultuojasi su ACSH. Visus darbuotojų saugos ir sveikatos srities veiksmus, visų pirma susijusius su kancerogenais ir mutagenais, būtina pagrįsti patikimais moksliniais duomenimis. Siekdama integruoti mokslines rekomendacijas ir vadovaudamasi 2017 m. sausio 10 d. Komisijos komunikatu „Saugesnės ir sveikesnės darbo vietos visiems“³⁵, Komisija šioje srityje kreipiasi rekomendacijų į ECHA Rizikos vertinimo komitetą (RAC).

RAC rengia aukštos kokybės lyginamuosius analitinius duomenis ir užtikrina, kad su darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga susiję Komisijos pasiūlymai, sprendimai ir politika būtų grindžiami patikimais moksliniais įrodymais. RAC nariai yra aukštos kvalifikacijos, specializaciją įgiję nepriklausomi ekspertai, atrinkti pagal objektyvius kriterijus. Jie teikia Komisijai nuomones, kurios yra naudingos formuojant ES darbuotojų apsaugos politiką.

RAC pateikė tris šiai iniciatyvai skirtas mokslines nuomones dėl akrilnitrilo³⁶, nikelio junginių³⁷ ir benzeno³⁸ PPRV, kuriose cheminių medžiagų poveikis darbuotojų sveikatai vertinamas remiantis patikimais moksliniais įrodymais. RAC padėjo Komisijai, visų pirma, įvertinti naujausius turimus mokslinius duomenis ir pasiūlyti darbuotojų apsaugai nuo cheminio pavojaus skirtas PPRV – jos bus nustatytos ES lygmeniu laikantis Direktyvos. Nors pagal Kancerogenų ir mutagenų direktyvą biologinės ribinės vertės (BRV) nesiūlomos, RAC rekomendavo nustatyti akrilnitrilo ir benzeno BRV.

Po dviejų etapų konsultacijų su Europos socialiniais partneriais, Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas 2018 m. gegužės 9 d. paskelbė atvirą konkursą³⁹. Buvo siekta atlikti kelių su darbuotojų sveikatos apsauga nuo rizikos, kylančios dėl galimo tam tikrų medžiagų, įskaitant akrilnitrilą, nikelio junginius ir benzeną, poveikio darbo vietoje, susijusių politikos galimybių socialinio ir ekonominio poveikio, taip pat

³³ Paskelbta adresu https://circabc.europa.eu/sd/a/4748ba6a-59aa-4349-9baa-f85dc59a4ed3/Doc.1054-19-EN_ACSH%20WPC_CMD_draft_Opinion_nickel%20rev-clean.pdf.

³⁴ Paskelbta adresu https://circabc.europa.eu/sd/a/b28832c6-8cc6-4a6c-b966-986211b180fc/Doc.1056-19-EN-ACSH%20CMD_Opinion_benzene%20Adoped%2004062019.pdf.

³⁵ Žr. 6 išnašą.

³⁶ RAC nuomonė dėl akrilnitrilo.

Paskelbta adresu https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/acrylonitrile_opinion_en.pdf/102477c9-a961-2c96-5c4d-76fcd856ac19.

³⁷ RAC nuomonė dėl nikelio ir jo junginių.

Paskelbta adresu https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/nickel_opinion_en.pdf/9e050da5-b45c-c8e5-9e5e-a1a2ce908335.

³⁸ RAC nuomonė dėl benzeno.

Paskelbta adresu https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/benzene_opinion_en.pdf/4fec9aac-9ed5-2aae-7b70-5226705358c7.

³⁹ Konkurso dokumentai pateikti adresu <https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=3559>.

poveikio aplinkai vertinimą. Sutartis pradėta vykdyti 2018 m. rugsėjo 3 d., jos galiojimo trukmė buvo 11 mėnesių. Šio tyrimo rezultatai buvo pagrindinis šaltinis, kuriuo remtasi rengiant prie šio pasiūlymo pridedamą poveikio vertinimo ataskaitą.

Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas parengtas remiantis poveikio vertinimu. Poveikio vertinimo ataskaitą 2020 m. gegužės 27 d. peržiūrėjo Reglamentavimo patikros valdyba. Ji pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Į šias išlygas vėliau atsižvelgta galutinėje poveikio vertinimo ataskaitoje.

Buvo išnagrinėtos tokios kiekvieno iš trijų kancerogenų skirtingų ribinių verčių ir (arba) pastabų (dėl odos, taip pat dėl kvėpavimo organų ir odos jautrinimo) galimybės:

- atskaitos scenarijus – nesimti jokių kitų ES veiksmų dėl nė vienos su šia iniciatyva susijusios cheminės medžiagos (1 galimybė);
- papildomai prie atskaitos scenarijaus nagrinėtos ACSH siūlomo lygmens PPRV su papildomais atskaitos taškais (pvz., griežčiausia iš visų valstybėse narėse taikomų ribinių verčių, RAC nustatytos profesinio poveikio ribinės vertės).

Ankstyvuojų laikotarpiu atmestos kelios kitos galimybės, nes nuspręsta, kad jos yra neproporcingos arba ne tokios veiksmingos siekiant šios iniciatyvos tikslų. Šios atmestos galimybės yra susijusios arba su PPRV nustatymo būdu, arba su kitos priemonės pasirinkimu, arba su parama MVĮ. Atmestos galimybės, susijusios su PPRV nustatymu, buvo draudimas naudoti kancerogenines chemines medžiagas ir griežčiausia PPRV iš visų ES valstybėse narėse taikomų ribinių verčių nustatymas. Kitos svarstytos priemonės buvo konkrečiam sektoriui būdingos informacijos teikimas nekeičiant Direktyvos,rinka grindžiamos priemonės, pramonės savireguliacijos, reguliavimas pagal kitas ES priemones (REACH reglamentą) ir rekomendaciniai dokumentai. Be to, taip pat atsisakyta priimti su MVĮ susijusius sprendimus, nes tokiu atveju ši direktyva nebūtų taikoma labai dideliui skaičiui Europos darbuotojų.

Dėl kiekvienos cheminės medžiagos buvo atlikta skirtingų politikos galimybių ekonominio ir socialinio poveikio ir poveikio aplinkai analizė. Tyrimo duomenys pateikiami prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime. Politikos galimybės buvo lyginamos ir tinkamiausia galimybė pasirinkta remiantis efektyvumo, veiksmingumo ir nuoseklumo kriterijais. Išlaidos ir nauda apskaičiuotos 60 metų laikotarpiui, atsižvelgiant į numatomą vėžio naštą tuo pačiu laikotarpiu ir tinkamai atsižvelgiant į vėžio latentinį periodą. Visi analitiniai veiksmai atlikti laikantis geresnio reglamentavimo gairių⁴⁰.

Priemonės, pasiūlytos ACSH nuomonėse, paliktos kaip politikos galimybės ir perkeltos į teisės aktų nuostatas visų šiame pasiūlyme minimų cheminių medžiagų atveju, įskaitant pereinamojo laikotarpio taikymą trims medžiagoms. Šiomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis įmonėms bus suteikta daugiau laiko, kad jos galėtų ne tik pagerinti darbuotojų apsaugą, bet ir atlikti reikiamas investicijas. Iš tiesų, nors numatoma, kad metinės įmonių išlaidos bus tvarios, į rizikos valdymo priemones daugiausia būtų investuojama atliekant skaičiavimus svarstyto 60 metų laikotarpio pradžioje. Akrilnitrilo ir benzeno PPRV bus

⁴⁰

Paskelbta adresu https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lt.

taikomos nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos praėjus ketverių metų pereinamajam laikotarpiui. Be to, benzeno pereinamojo laikotarpio PPRV bus taikoma dvejus metus nuo tos dienos, kai nuo šios direktyvos įsigaliojimo praeis dveji metai. Šios pereinamojo laikotarpio priemonės laikomos būtinomis ir pakankamomis, kad įmonės galėtų atlikti reikiamas investicijas. Konkrečiai su nikelio junginiais susijusios pereinamojo laikotarpio priemonės bus taikomos iki 2025 m. sausio 17 d., kad būtų užtikrintas derėjimas su pereinamojo laikotarpio priemonėmis, priimtomis dėl chromo VI⁴¹, kurios taip pat taikomos iki 2025 m. sausio 17 d. Iš tiesų abi medžiagų grupės (nikelio junginiai ir chromo VI junginiai) dažnai pasitaiko tuose pačiuose sektoriuose ir neretai tuose pačiuose procesuose. Kaip vienbalsiai rekomendavo ACSH⁴², nikelio junginių ir chromo VI junginių poveikio mažinimo veiksmai turi būti koordinuojami ir jų tarpusavio sinergija gali būti naudinga. Remdamasi pirmiau pateikto pasiūlymo analize ir atlikus išorės tyrimą gautais duomenimis, Komisija mano esant tikslinga, kad trims medžiagoms būtų nustatytas pereinamasis laikotarpis.

Poveikis darbuotojams

Ši iniciatyva turėtų būti naudinga darbuotojams, t. y. turėtų būti išvengta daugiau profesinio vėžio ir kitų rimtų ligų atvejų, taip pat būtų sumažintos tokios pasekmės, kaip darbuotojų ir juos slaugančių šeimos narių kančios, blogesnė gyvenimo kokybė arba prastesnė savijauta.

Didžiausios įvertinamos naudos tikimasi iš nikelio junginiams ir benzenui taikytinų priemonių. Įgyvendinus pasirinktą galimybę, iš tikrųjų būtų gauti šie rezultatai:

- akrilnitrilas: būtų išvengta iki 12 smegenų vėžio atvejų ir 408 nosies dirginimo atvejų, o nauda sveikatai pinigine išraiška sudarytų 440 000–5 800 000 EUR;
- nikelio junginiai: būtų išvengta 133 plaučių vėžio atvejų, 702 susirgimo plaučių ligomis atvejų ir 80 persileidimo atvejų, o nauda sveikatai pinigine išraiška sudarytų 72–92 mln. EUR;
- benzenas: būtų išvengta 182 leukemijos ir 189 leukocitopenijos atvejų, o nauda sveikatai pinigine išraiška sudarytų 121–198 mln. EUR.

Poveikis darbdaviams

Kalbant apie poveikį darbdaviams, dėl šios iniciatyvos gali padidėti įmonių, turėsiančių imtis papildomų apsaugos ir prevencijos priemonių, išlaidos. Tačiau šios investicijos sudarys nedidelę įmonių apyvartos dalį. Investicijos į apsaugos priemones taip pat padės įmonėms išvengti išlaidų, susijusių su darbuotojų praleistomis darbo dienomis ir sumažėjusiu našumu, kuriuos priešingu atveju sukeltų susirgimai.

Be to, trims minėtoms medžiagoms numatyta taikyti pereinamojo laikotarpio priemones, kad įmonės turėtų daugiau laiko ne tik pagerinti darbuotojų apsaugą, bet ir atlikti reikiamas investicijas. Iš tiesų, nors numatoma, kad metinės įmonių išlaidos bus tvarios, į rizikos valdymo priemones daugiausia būtų investuojama atliekant skaičiavimus svarstyto 60 metų laikotarpio pradžioje.

Pasiūlymu nepriedama informavimo prievolė, tad dėl jo nebus didinama įmonių administracinė našta.

⁴¹ [OL L 345, 2017 12 27, p. 87.](#)

⁴² Žr. 33 išnašą.

Poveikis aplinkai

Kalbant apie poveikį aplinkai, nustačius akrilnitrilo PPRV vietinės ištraukiamosios ventiliacijos įrenginių, dėl kurių gali padidėti į orą išmetamų teršalų kiekis, nebus montuojama daugiau. Nenumatoma, kad dėl kurios nors iš galimų rizikos valdymo priemonių, taikytinų siekiant įgyvendinti tinkamiausią akrilnitrilui numatytą galimybę, į vandenį išleidžiamas akrilnitrilo kiekis labai pasikeistų. Įgyvendinus tinkamiausią nikelio junginiams numatytą galimybę, bendras į aplinką išmetamų nikelio junginių kiekis turėtų labai pasikeisti. Todėl nustačius visoje ES taikytiną akrilnitrilo ir nikelio junginių PPRV į aplinką nebus išmetama daugiau teršalų ir nebus daroma jokie poveikio. Kalbant apie benzeną, ES lygmeniu sumažinus esamą PPRV kai kuriuose sektoriuose netgi sumažės nevaldomųjų arba pasklidusių išmetamųjų teršalų.

Poveikis valstybėms narėms ir (arba) nacionalinėms institucijoms

Kalbant apie poveikį valstybėms narėms ir (arba) nacionalinėms institucijoms, valstybės narės, kuriose nustatytos PPRV atitinka šioje iniciatyvoje nustatytas ribines vertes, patirs mažesnę poveikį nei valstybės narės, kuriose PPRV yra didesnės arba visai nenustatytos. Nors administracinės ir vykdymo užtikrinimo išlaidos valstybėse narėse bus nevienodos, jos neturėtų būti didelės. Institucijos gali patirti papildomų administracinių išlaidų, susijusių su tuo, kad darbuotojus būtina informuoti ir rengti jiems mokymus, taip pat su tuo, kad reikės pataisyti atitikties kontrolinius sąrašus. Tačiau šios išlaidos labai nedidelės, palyginti su bendromis veiklos išlaidomis, kurias patiria nacionalinės vykdymo užtikrinimo institucijos.

Remiantis patirtimi, įgyta vertinant Vyresniųjų darbo inspektorių komiteto (SLIC) veiklą, ir atsižvelgiant į tai, kaip įvairiose valstybėse narėse organizuojama vykdymo užtikrinimo veikla, mažai tikėtina, kad, Direktyvoje nustačius naujas ribines vertes, tai turėtų kokią nors poveikį bendroms patikrinimo vizitų išlaidoms. Jie paprastai organizuojami nepriklausomai nuo šio pasiūlymo ir rengiami per tam tikrus metus gavus skundų ir (arba) atsižvelgiant į tam tikros institucijos parengtą patikrinimų strategiją ir gali būti skirti susijusiems pramonės sektoriams, kuriuose esama atitinkamų cheminių medžiagų. Reikėtų pridurti, kad nustačius PPRV ir didžiausią profesinio poveikio lygį inspektoriams bus suteikta paranki atitikties vertinimo priemonė, o tai palengvins jų darbą.

Be to, ši iniciatyva taip pat turėtų padėti sumažinti valstybių narių socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemų finansinius nuostolius, nes bus užkertamas kelias ligoms. Taip pat tikimasi, kad nauda valdžios institucijoms bus didesnė už išlaidas.

Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

Poveikis MVĮ

Šiuo pasiūlymu labai mažoms įmonėms ir MVĮ nenustatoma paprastesnė tvarka. Pagal Direktyvą MVĮ neatleidžiamos nuo prievolės pašalinti arba kuo labiau sumažinti riziką, kylančią dėl kancerogenų arba mutagenų profesinio poveikio.

Daugelio su šia iniciatyva susijusių kancerogenų PPRV jau nustatytos nacionaliniu lygmeniu, net jeigu tos vertės ir skiriasi įvairiose valstybėse narėse. Tuo, kad šiuo pasiūlymu nustatomos ribinės vertės, neturėtų būti daromas poveikis toms MVĮ, kurios yra tose valstybėse narėse, kuriose nacionalinės ribinės vertės atitinka siūlomas vertes arba yra mažesnės už jas. Tačiau

valstybės narės, kuriose dabar nustatytos didesnės į šį pasiūlymą įtrauktų kancerogenų profesinio poveikio ribinės vertės, (ir jose veikiantys veiklos vykdytojai) pajus ekonominį poveikį.

Akrlitrilą naudojančios įmonės daugiausia yra didelės įmonės, o didelę atitinkamų pramonės sektorių, kuriuose naudojami nikelio junginiai ir benzenas, dalį sudaro MVĮ. MVĮ reikalingos investicijos, susijusios su visomis šioje iniciatyvoje aptariamomis medžiagomis, per ateinančius 60 metų sudarys nedidelę MVĮ apyvartos dalį. Tik nedaugeliui nikelio junginius naudojančių MVĮ gali kilti tam tikrų sunkumų siekiant laikytis su tinkamiausia galimybe susijusių reikalavimų. Dėl šios priežasties į tinkamiausių galimybių rinkinį įtraukti pereinamieji laikotarpiai, kuriais siekiama sumažinti galimus sunkumus.

Poveikis ES konkurencingumui arba tarptautinei prekybai

Ši iniciatyva turės teigiamą poveikį konkurencijai vidaus rinkoje, nes sumažės valstybės narėse, kuriose taikomos skirtingos nacionalinės PPRV, veikiančių įmonių konkurenciniai skirtumai ir bus užtikrintas didesnis aiškumas dėl visoje ES taikomos ribinės poveikio vertės.

Nors, palyginti su kai kuriomis pagrindinėmis Europos Sąjungos konkurentėmis, šia iniciatyva bus nustatytos griežtesnės PPRV, ji neturėtų daryti didelio poveikio ES įmonių išorės konkurencingumui. Kaip minėta pirmiau, daugeliu atvejų kiekvienai įmonei tenkančios papildomos išlaidos nėra didelės.

Be to, ES nepriklausančiose šalyse nustatytos PPRV nebūtinai gali būti lyginamos su ES ribinėmis vertėmis. PPRV nustatymo metodai ir jų įgyvendinimas įvairiose jurisdikcijose labai skiriasi, pvz., dėl skirtingo požiūrio į tai, ar galima atsižvelgti į socialinius ir ekonominius veiksnius ir kaip tai galima padaryti, skirtingo teisinio atitikties užtikrinimo ar su tuo susijusių lūkesčių, skirtingo mokslinių įrodymų ir analizės metodų naudojimo, skirtingų darbo santykių ir pramonės bei darbuotojų atstovų ir kitų subjektų vaidmenų. Todėl lyginti ir daryti išvadas dėl verčių, kurios gali nebūti tiesiogiai palyginamos, reiktų atsargiai.

Pagrindinės teisės

Poveikis pagrindinėms teisėms, visų pirma nustatytosioms 2 („Žmogaus teisė į gyvybę“) ir 31 („Teisė į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas, kuriomis užtikrinama darbuotojo sauga, sveikata ir orumas“) straipsniuose, laikomas teigiamu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Dėl šio pasiūlymo ES biudžete arba ES įsteigtiems subjektams nereikia papildomų biudžeto ir darbuotojų išteklių.

5. KITI ELEMENTAI

Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pagrindiniai rodikliai stebint šios direktyvos poveikį yra profesinių ligų ir profesinio vėžio atvejų skaičius Europos Sąjungoje ir ES ekonominės veiklos vykdytojų bei socialinės apsaugos sistemų patiriamų išlaidų, susijusių su profesiniu vėžiu, sumažėjimas. Pirmojo rodiklio stebėsenai naudojami Eurostato surinkti duomenys, duomenys, kuriuos nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pagal Direktyvos 14 straipsnio 8 dalį teikia

darbdaviai ir su kuriais pagal Direktyvos 18 straipsnį gali susipažinti Komisija, ir duomenys, kuriuos valstybės narės pagal Direktyvos 89/391/EEB 17a straipsnį teikia savo nacionalinėse įgyvendinimo ataskaitose. Vykdam antrojo rodiklio stebėseną reikia lyginti profesinio vėžio naštos, susijusios su ekonominiais nuostoliais ir sveikatos priežiūros išlaidomis, vertinimų duomenis ir po peržiūrėtos Direktyvos priėmimo šiais klausimais surinktus duomenis.

Bus atliktas dviejų etapų visų ribinių verčių perkėlimo atitikties vertinimas (perkėlimo ir atitikties patikros). Siūlomų pakeitimų praktinis įgyvendinimas bus vertinamas Komisijai atliekant reguliarius sisteminius vertinimus pagal Direktyvos 89/391/EEB 17a straipsnį. Taikymo ir vykdymo užtikrinimo stebėjimą vykdys nacionalinės institucijos, visų pirma nacionalinės darbo inspekcijos.

ES lygmeniu SLIC ir toliau informuos Komisiją apie praktines problemas, susijusias su Direktyvos 2004/37/EB įgyvendinimu, įskaitant su privalomų ribinių verčių laikymusi susijusius sunkumus. Be to, SLIC toliau vertins atvejus, apie kuriuos pranešta, keisis šios srities informacija ir gerosios patirties pavyzdžiais ir prireikus rengs pagalbines vykdymo užtikrinimo priemones, kaip antai gaires.

Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)

Valstybės narės privalo Komisijai atsiųsti nacionalinių nuostatų, kuriomis Direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, tekstą ir tų nuostatų bei Direktyvos atitikties lentelę. Aiškios informacijos apie naujųjų nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę reikia tam, kad būtų užtikrinta atitiktis būtiniausiems šiuo pasiūlymu nustatytiems reikalavimams. Apskaičiuota papildoma administracinė našta, atsirandanti dėl to, kad reikia teikti aiškinamuosius dokumentus, yra proporcinga (tai vienkartinis veiksmas, jį vykdant nereikia įtraukti daugybės organizacijų). Valstybės narės gali veiksmingiau parengti aiškinamuosius dokumentus.

Atsižvelgiant į tai, siūloma, kad valstybės narės įsipareigotų Komisijai pranešti apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės, t. y. pateiktų vieną ar kelis dokumentus, kuriais būtų paaiškintas Direktyvos sudedamųjų dalių ir atitinkamų perkėlimo į nacionalinę teisę dokumentų dalių ryšys.

Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

1 straipsnis

1 straipsnyje nurodyta, kad Direktyva 2004/37/EB iš dalies keičiama pagal šios direktyvos priedą. Į III priedą įtraukiamos dvi naujos medžiagos ir privalomų ES ribinių verčių sąrašas išplečiamas prie akrilnitrilo įtraukiant pastabą „oda“, o prie nikelio junginių įtraukiant pastabą „odos ir kvėpavimo organų jautrinimas“. Vienos į III priedą įtrauktos medžiagos, t. y. benzeno, ribinė vertė buvo atnaujinta, tačiau palikta pastaba „oda“. Trims medžiagoms taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės numatytos paskutinėje lentelės skiltyje.

2–4 straipsniai

2–4 straipsniuose pateiktos įprastos perkėlimo į valstybių narių nacionalinę teisę nuostatos. Konkrečiai 3 straipsnyje nurodyta Direktyvos įsigaliojimo diena.

Priedas

Priede vartojama sąvoka „ribinė vertė“ apibrėžta Direktyvos 2 straipsnio c punkte. Nustatant ribines vertes, susijusias su poveikiu įkvepiant, nurodoma didžiausia ore esanti tam tikros pirmiau minėtos cheminės medžiagos koncentracija, kuri per apibrėžtą laikotarpį vidutiniškai negali būti didesnė, kad darbuotojai nepatirtų poveikio.

Pastaba „oda“ įtraukiama dėl vienos cheminės medžiagos, t. y. akrilnitrilo, kai RAC nustatyta, kad jai patekus per odą galėtų gerokai padidėti jos bendras kiekis organizme ir dėl to atsirasti galimas susirūpinimą keliantis poveikis sveikatai. Pastaba „oda“ reiškia, kad per odą gali patekti didelis medžiagos kiekis. Pastaba „odos jautrinimas“ įtraukiama dėl vienos cheminės medžiagos, t. y. nikelio junginių, kai RAC nustatė, kad dėl jų poveikio gali pasireikšti nepageidaujamų odos reakcijų. Pastaba „kvėpavimo organų jautrinimas“ įtraukiama dėl vienos cheminės medžiagos, t. y. nikelio junginių, kai RAC nustatė, kad dėl jų poveikio įkvepiant gali pasireikšti nepageidaujamų kvėpavimo takų reakcijų. Darbdaviams nustatyta prievolė atsižvelgti į tokias pastabas atliekant rizikos vertinimą ir pagal Direktyvą įgyvendinant prevencines bei apsaugos priemones dėl konkretaus kancerogeno arba mutageno.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su 153 straipsnio 1 dalies a punktu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB³ siekiama darbuotojus apsaugoti nuo rizikos jų sveikatai ir saugai dėl kancerogenų arba mutagenų poveikio darbo vietoje. Direktyvoje nustatytas vienodas apsaugos nuo rizikos, susijusios su profesiniu kancerogenų ir mutagenų poveikiu, lygis taikant bendrųjų principų sistemą, kad valstybės narės galėtų užtikrinti nuoseklų būtiniausių reikalavimų taikymą. Būtiniausiais reikalavimais siekiama apsaugoti darbuotojus Sąjungos lygmeniu. Griežtesnes nuostatas gali nustatyti valstybės narės;
- (2) 2017 m. lapkričio 17 d. socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime deramo darbo vietų ir ekonomikos augimo klausimais Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrai paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio⁴ 10 principu įtvirtinta darbuotojų teisė į aukšto lygio sveikatos apsaugą ir saugą darbe, įskaitant apsaugą nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbo vietoje;
- (3) privalomos profesinio poveikio ribinės vertės yra svarbi Direktyva 2004/37/EB nustatytų bendrųjų darbuotojų apsaugos priemonių sudedamoji dalis ir jos negali būti viršijamos. Reikėtų nustatyti ribines vertes ir kitas tiesiogiai susijusias nuostatas dėl šių visų kancerogenų ir mutagenų, remiantis apie juos turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis;

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (šeštoji atskira Direktyva, kaip numatyta Tarybos direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).

⁴ Europos socialinių teisių ramstis, 2017 m. lapkričio mėn., paskelbta adresu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_lt.pdf

- (4) privalomų profesinio poveikio ribinių verčių laikymasis nedaro poveikio kitoms Direktyvoje 2004/37/EB nustatytoms darbdavių pareigoms, visų pirma kancerogenų ir mutagenų naudojimo darbo vietoje mažinimui, kancerogenų ir mutagenų poveikio darbuotojams prevencijai ar mažinimui ir priemonėms, kurios tuo tikslu turėtų būti įgyvendinamos. Tos priemonės, kiek tai techniškai įmanoma, turėtų apimti kancerogeno arba mutageno pakeitimą darbuotojo sveikatai nepavojinga arba mažiau pavojinga chemine medžiaga, mišiniu ar procesu, uždaros sistemos naudojimą ar kitas priemones, kuriomis siekiama sumažinti poveikio darbuotojams lygį;
- (5) Šia direktyva gerinama darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga jų darbo vietoje. Direktyvoje 2004/37/EB reikėtų nustatyti naujas ribines vertes atsižvelgiant į turimą informaciją, įskaitant naujus mokslinius ir techninius duomenis, taip pat į išsamų socialinio ir ekonominio poveikio vertinimą ir galimybes naudotis poveikio matavimo protokolais ir metodais darbo vietoje. Ta informacija, jei įmanoma, turėtų apimti duomenis apie likutinę riziką darbuotojų sveikatai, Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) Rizikos vertinimo komiteto (RAC) ir Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamą komiteto (ACSH) nuomones. Su likutine rizika susijusi informacija, viešai skelbiama Sąjungos lygmeniu, yra vertinga būsimam darbui siekiant apriboti kancerogenų ir mutagenų keliamą profesinio poveikio riziką;
- (6) remiantis RAC ir ACSH rekomendacijomis, jei įmanoma, poveikio įkvėpiant ribinės vertės nustatomos pagal aštuonių valandų atskaitos laikotarpio dinaminį svartinį vidurkį (ilgalaikio poveikio ribinės vertės), o tam tikrų kancerogenų arba mutagenų atveju – pagal trumpesnio atskaitos laikotarpio, paprastai 15 minučių, dinaminį svartinį vidurkį (trumpalaikio poveikio ribinės vertės) siekiant, kiek įmanoma, apriboti trumpalaikio poveikio padarinius;
- (7) siekiant užtikrinti geriausią galimą apsaugos lygį, būtina atsižvelgti ir į kitus nei įkvėpimas visų kancerogenų ir mutagenų patekimo būdus, įskaitant galimybę įsiskverbti per odą;
- (8) į šią direktyvą įtrauktų kancerogenų poveikio sveikatai vertinimas buvo grindžiamas aktualiais moksliniais duomenimis, kuriuos pateikė RAC. Pagal Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD ir ECHA pasirašytą susitarimą dėl paslaugų lygio RAC teikia mokslinius kiekvienos pasirinktos prioritetinės cheminės medžiagos toksikologinių savybių neigiamo poveikio darbuotojų sveikatai vertinimus;
- (9) akrilnitrilas atitinka priskyrimo prie (1B kategorijos) kancerogenų kriterijus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁵, todėl tai yra kancerogenas, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/37/EB; remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti to kancerogeno ribinę vertę ilguoju ir trumpuoju laikotarpiu. Akrilnitrilas taip pat gali įsiskverbti per odą. Todėl tikslinga Direktyvoje 2004/37/EB nustatyti akrilnitrilo ribinę vertę ir prie jo pateikti pastabą „oda“. ACSH, remdamasis RAC nuomone, sutiko, kad būtų naudinga vykdyti akrilnitrilo biologinę stebėseną. Į tai reikėtų atsižvelgti rengiant biologinės stebėsenos praktinio naudojimo gaires;
- (10) kalbant apie akrilnitrilą, trumpuoju laikotarpiu gali būti sunku laikytis 1 mg/m³ (0,45 ppm) ribinės vertės ir 4 mg/m³ (1,8 ppm) trumpalaikės ribinės vertės. Turėtų būti

⁵ Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008R1272>.

nustatytas pereinamasis laikotarpis – ketveri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo, kuriam pasibaigus būtų taikomos šios profesinio poveikio ribinės vertės (PPRV);

- (11) nikelio junginiai atitinka priskyrimo prie (1A kategorijos) kancerogenų kriterijus pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai yra kancerogenai, kaip apibrėžta pagal Direktyvoje 2004/37/EB. Remiantis turima informacija, įskaitant mokslinius ir techninius duomenis, galima nustatyti tos kancerogenų grupės ribines vertes. Dėl nikelio junginių poveikio darbo vietoje taip pat gali būti jautrinama oda ir kvėpavimo takai. Todėl Direktyvoje 2004/37/EB tikslinga nustatyti dvi nikelio junginių (įkvėpiamosios ir alveolinės frakcijų) ribines vertes ir prie jų pateikti pastabą „odos ir kvėpavimo organų jautrinimas“;
- (12) kai kuriuose sektoriuose ar vykdant kai kuriuos procesus, įskaitant lydymą, rafinavimą ir suvirinimą, gali būti sunku laikytis nikelio junginių 0,01 mg/m³ alveolinės frakcijos ir 0,05 mg/m³ įkvėpiamosios frakcijos ribinių verčių. Be to, kadangi tiek chromui (VI), tiek nikelio junginiams gali būti taikomos vienodos rizikos valdymo priemonės, reikėtų suderinti pereinamojo laikotarpio priemonės, kuriomis siekiama sumažinti šių dviejų kancerogenų grupių poveikį. Todėl turėtų būti nustatytas pereinamasis laikotarpis iki 2025 m. sausio 17 d. imtinai, per kurį turėtų būti taikoma 0,1 mg/m³ nikelio junginių įkvėpiamosios frakcijos ribinė vertė. Šiuo pereinamuoju laikotarpiu būtų užtikrintas suderinimas su chromo (VI) junginių PPRV, patvirtintos Direktyva (ES) 2017/2398⁶, taikymo data;
- (13) benzenas atitinka priskyrimo prie (1A kategorijos) kancerogenų kriterijus laikantis Reglamento (EB) Nr. 1272/2008, todėl tai yra kancerogenas, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/37/EB. Benzenas taip pat gali įsiskverbti per odą. Direktyvos 2004/37/EB III priede nustatyta benzeno ribinė vertė turėtų būti peržiūrėta atsižvelgiant į naujesnius mokslinius duomenis, taip pat tikslinga palikti pastabą „oda“. ACSH, remdamasis RAC nuomone, sutiko, kad būtų naudinga vykdyti benzeno biologinę stebėseną. Į tai reikėtų atsižvelgti rengiant biologinės stebėsenos praktinio naudojimo gaires;
- (14) kai kuriuose sektoriuose trumpuoju laikotarpiu gali būti sunku laikytis peržiūrėtos benzeno 0,2 ppm (0,66 mg/m³) ribinės vertės. Turėtų būti nustatytas pereinamasis laikotarpis – ketveri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos. 0,5 ppm (1,65 mg/m³) pereinamojo laikotarpio ribinė vertė turėtų būti taikoma dvejus metus nuo tos dienos, kai nuo šios direktyvos įsigaliojimo praeis dveji metai;
- (15) Komisija surengė dviejų etapų Sąjungos lygmens konsultacijas su administracija bei darbuotojais vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 154 straipsniu. Ji taip pat konsultavosi su ACSH, kuris priėmė nuomones dėl visų prioritetinių medžiagų, kurioms taikoma ši direktyva, ir rekomendavo kiekvienai iš jų nustatyti vieną ar kelias privalomas profesinio poveikio ribines vertes bei pateikti pastabas;
- (16) Šioje direktyvoje nustatytos ribinės vertės bus reguliariai tikrinamos ir peržiūrimos siekiant užtikrinti jų atitiktį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 1907/2006⁷;

⁶ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2398, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe. Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1571906530859&uri=CELEX:32017L2398>.

⁷ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH). Paskelbta adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907>.

- (17) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. apsaugoti darbuotojus nuo jų saugai ir sveikatai gresiančio ar galinčio grėsti pavojaus dėl kancerogenų ar mutagenų poveikio darbe, įskaitant šio pavojaus prevenciją, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (18) atsižvelgiant į tai, kad ši direktyva susijusi su darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga jų darbo vietoje, ji turėtų būti perkelta į nacionalinę teisę per dvejus metus nuo jos įsigaliojimo dienos;
- (19) todėl Direktyva 2004/37/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,
- PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2004/37/EB III priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas